

VĪRI UN SIEVAS KOPĀ PIE KRUSTA

Sabata pēcpusdienai

NEDĒĻAS PĒTĪJUMIEM:

Ef. 5:21–33; Fil. 2:3, 4; Ec. 16:1–14; 2. Kor. 11:1–4; 1. Moz. 2:15–25.

ATMIŅAS PANTS:

“Vīri, mīliet savas sievas, tāpat kā Kristus ir mīlējis Savu draudzi, pats nododamies viņas labā, lai to darītu svētu, šķīstot ar mazgāšanu ūdenī caur vārdu, Sev Savu draudzi sagatavodams cienīgu, bez traipa, bez krunkas vai cita tamlīdzīga trūkuma, lai tā būtu svēta un bez vainas.” (Ef. 5:25–27)

Ef. 5:21–33 Pāvils izsaka domu par ticīgo pakļaušanos cits citam (Ef. 5:21). Tad viņš dod padomu kristīgajām sievietēm (Ef. 5:22–24) un vīriem (Ef. 5:25–32) un noslēdz ar norādījumiem abiem (Ef. 5:33).

Šajā padomā Bībeles pētnieki mūsdienās var saklausīt augšāmcelto Kristu runājam par mūsu attiecībām, un mēs varam tā domāt, ja uztveram Ef. 5:21–6:9 kā Pāvila veidu aktualizēt vēstules lielo tēmu, taču šoreiz kristīgas ģimenes kontekstā. Lai gan viņš spēcīgi kritizē senās un kļūdainās sociālās struktūras (skat. Ef. 4:22), viņš arī atzīmē jaunās cilvēces radīšanu (skat. Ef. 2:15), kas iekļauta plašākā sabiedrībā ar tās kļūdainajām sociālajām struktūrām. No šo struktūru iekšpuses ticīgie parāda, ka ir kļūvis pieejams jauns spēks, Svētais Gars (Ef. 2:22, Ef. 5:18–21, Ef. 6:17, 18) un jauna ētika pēc Kristus parauga (Ef. 4:13, 15, 20–24, 32; Ef. 5:2, 10, 17, 21–33), kas norāda, ka Dieva plāns Viņa ļaužu un pasaules labā piepildīsies pilnībā.

Iepazīsties ar šīs nedēļas tēmu, lai sagatavotos Bībeles izpētei 2. septembrī.

Padoms kristīgajām sievietēm

Pāvils iesāk ar savienojošu pantu – Ef. 5:21, kas sasaista Ef. 5:1–20 un Ef. 5:22–33, kur viņš iestājas par to, ka draudzes locekļiem ir jāpakļaujas cits citam (salīdzini Mk. 10:42–45; Rom. 12:10; Fil. 2:3, 4). Ticīgajiem tas ir jādara “aiz bijības pret Kristu” (Ef. 5:12, ESV) – šī ir pirmā reize, kur Pāvils attiecības ar Kristu uzskata par vissvarīgākajām un noteicošajām ticīgo dzīvē.

Ko Pāvils domā, pamācot draudzes locekļus pakļauties cits citam? Kā mums jāsaprot šī doma? Ef. 5:21. _____

Pāvils arī aicina kristīgajām sievietēm pakļauties “saviem vīriem kā Tam Kungam” (Ef. 5:22; skat. arī 1. Pēt. 3:1, 5). Kad Pāvils saka, ka sievietei tas ir jādara “kā Tam Kungam”, vai viņš domāja, ka sievietei ir jāpakļaujas vīram tā, it kā viņš būtu Kristus? Vai arī Pāvils ar to domājis, ka Kristus ir vispatiesākā un visaugstākā viņas autoritāte?

Ņemot vērā Ef. 6:7, kur vergi ir aicināti kalpot “kā Kungam, ne cilvēkiem” (NKJV) un Kol. 3:18, kur sieva ir aicināta pakļauties vīram, “kā tas ir atbilstoši Kungā” (NKJV), atbilstošāks būs otrais variants. Sievas pašas ir ticīgās, kurām augstāk par saviem vīriem ir jāgodā Kristus.

Ģan Vēstulē kolosiešiem, gan Vēstulē efeziešiem Kristus un tikai Kristus ir nosaukts par galvu draudzei, kas ir Viņa miesa (Ef. 1:22, Ef. 5:23, Kol. 1:18): “Kristus ir draudzes galva, būdams Savas miesas Pestītājs” (Ef. 5:23), kur draudzes uzticība Kristum kalpo kā paraugs sievas uzticībai vīram. Pantos ir domāta mīloša un gādīga laulība, noteikti ne disfunkcionāla. Šo pantu nevajadzētu skaidrot tā, it kā tas attaisnotu jebkāda veida vardarbību.

Ņemot vērā, ko tikko lasījām, kāpēc tālāko padomu ir tik svarīgi atcerēties? Ja vīrs “ir rupjš, skarbs, straujas dabas, egoistisks, ass un valdonīgs vīrietis, lai viņš nekad neizsaka vārdus, ka vīrs ir sievas galva un ka viņai ir jāpakļaujas viņam visā. Jo viņš nav Kungs, viņš nav vīrs vārda patiesajā nozīmē.” (Elena Vaita “Adventistu māja”, 117. lpp.)

Draudze kā Kristus līgava – 1

Salīdzini Ef. 5:25–27, 29 un stāstu par atradeni Ec. 16:1–14. Kādus elementus no šī stāsta Pāvils atspoguļo savā ainojumā? _____

Kāzu/ laulību metaforā draudzei un tās attiecībām ar Kristu (Ef. 5:25–27, 29) Pāvils radoši izmanto tā laika kāzu tradīcijas un lomas. Attiecībās ar draudzi kā līgavu Kristus ir dievišķais Līgavainis.

(1) Kristus mīl draudzi kā līgavu (Ef. 5:25). Mēs nekad nedrīkstam aizmirst, ka tas ir Jēzus sirds darbs. Viņš mūs mīl!

(2) Kristus atdod Sevi kā līgavas maksu. Seno kāzu kontekstā līgavainim ir “jāpērk” līgava par “līgavas maksu”, kas parasti bija liela nauda un vērtīgas lietas – seno ciematu ekonomika bija atkarīga no šīs tradīcijas. Kristus samaksā augstāko cenu par draudzi kā Savu līgavu, “pats nododamies Viņas labā” (Ef. 5:25). Iemiesojoties un pie krusta Viņš atdeva Sevi kā līgavas maksu.

(3) Kristus mazgā Savu līgavu. Līgavas sagatavošana bija svarīga seno kāzu daļa. Tāpat kā mūsdienās, līgavas māsas un sieviešu kārtas radnieces bija tās, kas sagatavoja viņu ceremonijai. Tomēr Pāvils iztēlojas, ka dievišķais Līgavainis Pats sagatavo Savu līgavu kāzām! Tas ir Viņš, kas dara svētu un šķīsta viņu “ar mazgāšanu ūdenī” (Ef. 5:26), kas, iespējams, ir atsauce uz kristībām.

(4) Kristus izsaka apsolījuma vārdus. Šī šķīstīšana tiek paveikta “caur vārdu” (Ef. 5:26), norādot uz apsolījumu, ka dievišķais Līgavainis runā ar Savu līgavu, varbūt saderināšanās ceremonijas kontekstā (salīdziniet Ef. 1:3–14, Ef. 2:1–10, pievēršot uzmanību Dieva apsolījumiem ticīgajiem viņu atgriešanās laikā). Arī senajos laikos, tāpat kā mūsdienās, tika praktizēta saderināšanās ceremonija, bet tā bija daudz nopietnāka, iekļaujot rakstisku vienošanos par līgavas maksu (no vīra) un pūru (mantiskās vērtības, ko līgava ienesīs laulībā no savas ģimenes).

(5) Kristus sagatavo un izrotā līgavu. Kad līgava beidzot tiek pievesta Līgavainim, viņa ir pasakaini skaista un parādās nevainojamā krāšņumā (Ef. 5:27). Kristus ne tikai mazgā līgavu, bet arī sagatavo un izrotā.

Kā šie panti palīdz jums saprast, ko Kristus domā par jums? Kāpēc tam vajadzētu būt ļoti mierinošam? _____

Draudze kā Kristus līgava – 2

Kā Pāvils izmanto seno kāzu elementus, uzrunājot kristiešus Korintā? Kad notiek līgavas pievešana? (2. Kor. 11:1–4) _____

Pēdējā ilustrācijā no senajām kāzām (6) Pāvils Ef. 5:25–27 (ESV) attēlo Kristu kā To, kurš Pats pieved līgavu pie Sevis! Senajos laikos līgavu izdeva pie vīra vedējs, vedēji vai viņas tēvs. Nekad pats līgavainis! Tomēr šeit Pāvils iztēlojas, ka Jēzus Pats pieved Sev draudzi kā līgavu.

Pāvils izmanto laulības rituālu un lomas, lai izgaismotu Kristus attiecības ar draudzi pakāpeniskā, hronoloģiskā secībā: (1) Saderināšanās. Kristus piedāvāja Sevi draudzei (kā “līgavas maksu”) un tā kļuva ar Viņu saderināta (Ef. 5:22). (2) Sagatavošanās laulības ceremonijai. Līgavaiņa uzmanība turpinās tagadējās pūlēs līgavu šķīstīt un darīt svētu (Ef. 5:26). (3) Laulības ceremonija. Tagad Kristus uzmanība pievērsta tam, lai kāzās “pievestu vīram” līgavu (Ef. 5:27). Šis pēdējais elements ir ieskats lielajā kāzu svinēšanā, Viņam atgriežoties, kad Kristus, Līgavainis, nāks, lai pasludinātu draudzi kā līgavu un pievestu to Sev (Ef. 5:27; salīdziniet ar 2. Kor. 11:1, 2; Kol. 1:21–23, 28).

Seno laiku kāzas bieži vien sākās ar nakts procesiju (skat. Mt. 25:1–13). Līgavainis un viņa svīta sapulcējās pie līgavaiņa mājas jeb pāra jaunajām mājām un ar varenu ceremoniju sāka procesiju. Lāpu gaismā un priecīgas, ritmiskas mūzikas un gaviļu saucienu pavadībā pūlis virzījās uz līgavas tēva mājas pusi. Tur viņi paņēma līgavu vai arī satika ceļā līgavas procesiju un pavadīja jauno pāri uz viņu jaunajām mājām, kur viesi apmetās uz nedēļu ilgu mielastu, kas sasniedza kulmināciju kāzu ceremonijā, kad līgava tika pievesta līgavainim.

Attēlojot Kristu, kas pieved draudzi Sev, Pāvils netieši norāda uz šo vareno procesiju un līgavas pievešanas mirkli. To darot, viņš sniedz aizkustinošu Kristus atgriešanās ainojumu, kas ir nākotnes kāzu ceremonija, kad garais saderināšanās periods starp Kristu un Viņu draudzi ir beidzies un tiek svinētas kāzas.

Kādu vēsti jums vajadzētu paņemt no visa šī pozitīvā, priecīgā un cerību pilnā ainojuma? _____

Mīli savu sievu kā sevi pašu

Kādu jaunu argumentu Pāvils izmanto, lai iedrošinātu vīrus parādīt maigu mīlestību pret savu sievu? Ef. 5:28–30. _____

Pāvila noteikumi kristīgai ģimenei (Ef. 5:21–6:9) atklāj izaicinošu sociālo kontekstu. Ef. 5:28–30 Pāvils uzrunā vīrus, kas, sekojot tā laika izplatītajam modelim, var izvēlēties “ienīst paši savu miesu” (skat. Ef. 5:28, 29), izturoties vardarbīgi un sitot savas sievas. Grieķu-romiešu pasaulē Pāvila laikos likumīgā “ģimenes tēva” vara bija ļoti plaša. Viņš varēja skarbi sodīt vai pat nogalināt savu sievu, bērnus un vergus, un tās būtu bijušas viņa likumīgās tiesības (lai gan šāda varas izmantošana ekstrēmos veidos tika arvien vairāk nosodīta).

Ef. 5:25–27 Pāvils ir sīki aprakstījis augstāko mīlestības paraugu – Kristus mīlestību pret draudzi, piedāvājot krasī atšķirīgu modeli vīriem, nekā tas bija parasti. Tagad, izsakot jaunu argumentu, viņš atkal norāda uz lielo Paraugu, lūdzot kristīgajiem vīriem atsaukties “tādā pašā veidā” (Ef. 5:28, ESV) kā Jēzus, kas “pats nodevās” Savas līgavas – draudzes – labā un ir uzmanīgs pret katru viņas vajadzību (Ef. 5:25–27, ESV). Pāvils aicina kristīgos vīrus novērsties no izplatītās rīcības un censties atdarināt Kristus maigo mīlestību.

Ef. 5:28–30 Pāvils pievieno jaunu pamatojumu, lai atbalstītu kristīgo vīru mīlestību pret savām sievietēm – mīlestību pret sevi. Pāvils piedāvā sen zināmu patiesību: “Neviens nekad nav ienīdis pats savu miesu” (katrā ziņā neviens, kas ir pie skaidra prāta). Vīri nedara sev pāri un nesit savu miesu. Tā vietā viņi to “kopj un glabā” (Ef. 5:29). Lai izskaustu skarbumu un vardarbību pret dzīvesbiedru, Pāvils aicina kristīgos vīrus identificēties ar savu sievu. Jūs esat tik ļoti vienoti ar savu sievu, Pāvils apgalvo, ka kaitēt viņai būtu tas pats, kas kaitēt sev, un lielākā daļa cilvēku, kas ir pie pilna prāta, to nedarītu.

Atgriežoties pie Jēzus parauga, Pāvils apgalvo, ka Kristus Pats parādīja maigas rūpes par sevi, lolojot ticīgos, kas ir “viņa miesa” (Ef. 5:29, 30). Izmainiet izturēšanos pret sievu, Pāvils saka, izturoties tā, kā jūs izturaties pret sevi – un kā Kristus izturas pret jums.

Pāvils izmanto Jēzus piemēru gan vīriem, gan sievietēm. Ko jūs varat mācīties no Jēzus par to, kā mīlēt cilvēkus, kas ir jūsu ģimenes lokā? _____

“Vienas miesas” modelis laulībai

Iepazīsties ar radīšanas stāstu 1. Moz. 2:15–25. Kas notiek stāstā pirms apgalvojuma, ka vīrs un sieva ir “viena miesa” (1. Moz. 2:24)? _____

Atslēga, lai saprastu Pāvila padomu sievietēm un vīriem, ir ieraudzīt to, ka viņš citē 1. Moz. 2:24 (Ef. 5:31) kā tā kulmināciju. Pārdomājot radīšanas stāstu 1. Moz. grāmatā, Pāvils runā par kristiešu draudzes vajadzībām un tajā esošo ģimeņu attiecību veselību. Viņš 1. Moz. grāmatā sadzird vēsti, kas atbalsojas visos laikmetos. Pēc dievišķā nodoma laulība ir paredzēta kā “vienas miesas” attiecības seksuālā vienotībā, kas atspoguļojas arī emocionālā un garīgā vienotībā, kas piešķir nozīmi seksuālajām attiecībām.

Ievērojiet, ka, izvēloties 1. Moz. 2:24, Pāvils izmanto apgalvojumu par laulību, kas izteikts pirms grēkā krišanas, un attiecina to uz attiecībām starp kristīgiem vīriem un sievietēm. Mūsu pasaulē pēc grēkā krišanas vīrieša un sievietes seksuālo attiecību īstenošana atklāj, cik dziļi iesakņojusies mūsu kultūrā ir ideja, ka seksuāla savienība prasa sievietes pakļaušanos. Pāvils apgalvo, ka seksuālās attiecības, kā tās atspoguļotas 1. Moz. grāmatā, nav pakļaušanas, bet gan savienības attiecības. Tās nesimbolizē un neaktualizē vīrieša valdīšanu pār sievieti, bet gan vīrieša un sievietes savienību tik ciešā veidā, ka viņi ir “viena miesa”. Mēs varam lasīt gan Ef. 5:21–33, gan 1. Moz. 2:24, lai atrastu nozīmīgu, mūsu kultūrai pretēju un korigējošu laulības un seksualitātes teoloģiju.

Tajā pašā kontekstā Pāvils nākamajā pantā runā par “dziļu noslēpumu” (Ef. 5:32, ESV). Tas ietver abas dubultās metaforas daļas, par ko Pāvils runā: kristīgā laulība Kristus attiecību ar Savu draudzi gaismā (Ef. 5:32) un Kristus attiecības ar Viņa draudzi kristīgās laulības gaismā (Ef. 5:32).

Kristīgā laulība ir paaugstināta līdz tādiem augstumiem, ka tiek salīdzināta ar attiecībām starp Kristu un draudzi. Turklāt, domājot par draudzes attiecībām ar Kristu no gādīgu, kristīgu laulību skatpunkta, ticīgie gūst jaunu skaidrību par savām kopīgajām attiecībām ar Kristu.

Kādos veidos Ef. 5:33 kalpo kā koncentrēts kopsavilkums Pāvila padomam Ef. 5:21–32? Ja jūs esat precējies, kā jūs varat censties pilnīgāk ieviest šos principus laulības attiecībās? _____

TĀLĀKIEM PĒTĪJUMIEM:

E. Vaitas grāmatā “Liecības draudzei” 7. sēj. nodaļa “Laulības dzīves atbildības”, 45.–50. lpp., “Adventistu māja”, nodaļa “Savstarpējie pienākumi”, 114.–120. lpp.

Elena Vaita konsekventi aicina laulātos partnerus atmest pūles kontrolēt otru: “Necentieties piespiest otru pakļauties jūsu vēlmēm. Jūs nevarat to darīt un saglabāt otra mīlestību. Esiet laipni, pacietīgi un izturīgi, apdomīgi un pieklājīgi.” (“Adventistu māja”, 118. lpp.)

Viņa tiešā veidā komentē Kol. 3:18 (un Ef. 5:22–24) interpretāciju un ieviešanu dzīvē. “Bieži uzdod jautājumu: ‘Vai sievai nevajadzētu būt pašai savai gribai?’ Bībele skaidri pasaka, ka vīrs ir ģimenes galva. ‘Sievas, pakļaujieties vīram.’ Ja šī doma beigtos šeit, mēs varētu teikt, ka sievas pozīcija ir neapskaužama. [...] Daudzi vīri apstājas pie vārdiem: ‘Sievas, pakļaujieties’, bet mēs lasām šī paša apgalvojuma noslēgumu – ‘kā tas ir atbilstoši Kungā’ (Kol. 3:18). Dievs prasa, lai sieva vienmēr savā priekšā saglabā Dieva bijāšanu un godāšanu. Pilnīgai pakļautībai ir jābūt tikai Kungam Jēzum Kristum, kas ir atpircis viņu kā Savu personīgo bērnu par bezgalīgo Savas dzīvības cenu. [...] Ir Viens, kas sievai ir augstāks par vīru, tas ir Pestītājs, un viņai ir jāpakļaujas tā, kā Dievs ir norādījis, – ‘kā tas ir atbilstoši Kungā.’” (Turpat, 115., 116. lpp.)

JAUTĀJUMI PĀRRUNĀM:

1. Iedomājies kādu, kas apgalvo, ka Ef. 5:21–33 ir novecojis teksts, kas vairs neder kristīgām attiecībām, jo tiek uzspiests laulības modelis, kas fokusējas uz vīra autoritāti un dominēšanu. Kā jūs atbildētu? Kuri elementi šajos pantos būtu noteicošie tavā atbildē?
2. Ko Pāvila padoms Ef. 5:21–33 piedāvā tiem, kas atrodas izaicinošās un grūtās laulības attiecībās?
3. Daži kristieši apgalvo, ka 1. Mozus grāmatas radišanas stāsts ir tikai metafora un ka tas pat ne tuvu neattēlo procesu, kas patiesībā notika miljardiem evolūcijas gadu laikā. Ko tas, ka Pāvils izmanto šo stāstu, mums māca, cik burtiski viņš to uztvēra?
4. Pakavējieties vairāk pie tēmas par “vienu miesu”. Kā tas palīdz mums labāk saprast laulības svētumu, un kāpēc precētiem pāriem ir jādara viss iespējama, lai nosargātu šo svētumu?